

Ortosa. Cristalls recollits en un nínxol pegmatític a Tamariu (Palafrugell).

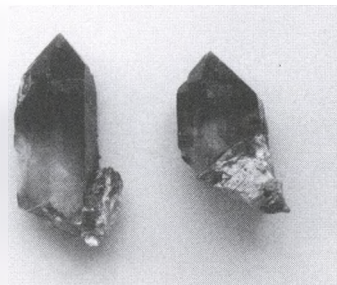
a Sa Tuna. Calcita (CaCO_3 - romboèdric). Apareix ben cristallitzada a l'interior de les esquerdes que afecten els marbres paleozoics i les calcàries terciàries, perquè aquestes roques estan formades essencialment per ella. Hi ha cristalls ben formats a la pedrera del mas Pinc, a platja Fonda, a l'Alt de Sant Pau (Sa Tuna), a l'Alzinar Gran (Esclanyà), a Montcal i a Cap sa Sal. Dolomita ($\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$ - romboèdric). És el mineral que constitueix les dolomies paleozoiques, trobant-se en qualsevol dels seus afloraments. Hi ha cristalls ben desenvolupats a l'Alt de Sant Pau (Sa Tuna) i a Aigua Freda. Aragonita (CaCO_3 - ròmbic). La varietat fibrosa d'aquest mineral ha estat trobada en uns filonets de la Punta de la Creu. Atzurita ($\text{Cu}_3(\text{OH})_2(\text{CO}_3)_2$ - monoclínic). Es troba a l'Alt de Sant Pau (Sa Tuna), associada a malaquita. Malaquita ($\text{Cu}_2(\text{OH})_2(\text{CO}_3)_2$ - monoclínic). És molt abundant a l'Alt de Sant Pau (Sa Tuna), trobant-se també a Ses Negres, a la Punta de la Creu i a Montcal. Junt amb l'atzurita és el típic mineral que es genera per l'alteració dels sulfurs de coure (calcopirita i calcosina).

SULFATS.- Baritina (BaSO_4 - ròmbic). Es localitza en filons poc gruixuts a l'Alt de Sant Pau (Sa Tuna), a Ses Negres i a Cap sa Sal. Melanterita ($\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ - monoclínic). S'ha observat a Es Mal Pas (Platja Fonda), on constitueix crostes botrioides i estalactites de color groc. Es genera per l'alteració de la pirita.

FOSFATS.- Apatita* ($\text{Ca}_5(\text{PO}_4)_3(\text{F},\text{Cl},\text{OH})$ - hexagonal). És un mineral accessori de les granodiorites de les rodalies del mas Batllia.

SILICATS.- Grossulària (granat) ($\text{Ca}_3\text{Al}_2(\text{SiO}_4)_3$ - regular). Es troba a Montcal, on apareix en forma de cristalls de color verd associats a diòpsid. Almandina (granats) (Fe_3Al_2

($\text{SiO}_4)_3$ - regular). És molt abundant als granits d'Aigua Blava, en els quals es presenta en forma de cristalls de color vermellós. Altres indrets on hi ha minerals del grup dels granats, que no hem determinat, són Ses Negres, Es Mal Pas i la platja d'es Racó. Zircó* (ZrSiO_4 - tetragonal). Com a mineral accessori es troba a les granodiorites del mas Batllia. Andalusita* (Al_2SiO_5 - ròmbic). N'hi ha a les roques metamòrfiques de la platja Fonda. Titanita o esfèn ($\text{CaTiO}(\text{SiO}_4)$ - monoclínic). Apareix associat a les granodiorites de Montcal, en forma de cristalls marronosos molt lluents. Clinozoïsit* ($(\text{Si}_2\text{O}_7)(\text{SiO}_4)(\text{Al},\text{Fe})\text{Ca}_2\text{Al}_2\text{O}(\text{OH})$ - monoclínic). S'ha detectat en un dic de composició diorítica a la Punta d'en Toni. Epidot ($\text{Ca}_2\text{Al}_2\text{O}(\text{OH})(\text{Al},\text{Fe})(\text{Si}_2\text{O}_7)(\text{SiO}_4)$ - monoclínic). Es troba associat a les granodiorites del mas Batllia, on pot arribar a constituir agregats minerals macroscòpics de color verd. Cordierita* ($(\text{Mg},\text{Fe})_2\text{Al}_4\text{Si}_5\text{O}_{18} \cdot n\text{H}_2\text{O}$ - ròmbic). Es localitza a les roques metamòrfiques de Ses Negres i de la Platja Fonda. Turmalina ($(\text{Na},\text{Ca})(\text{Li},\text{Mg},\text{Al})(\text{Al},\text{Fe},\text{Mn})_6(\text{BO}_3)_3(\text{Si}_6\text{O}_{18})(\text{OH})$ - romboèdric). La varietat ferrífera (Chorlo) es troba en alguns dics i nínxols pegmatítics de les rodalies del mas Batllia. Diòpsid ($\text{CaMgSi}_2\text{O}_6$ - monoclínic). Forma grans masses fibroses a Montcal, les quals estan associades a grossulària. Hedenbergita ($\text{CaFe}(\text{Si}_2\text{O}_6)$ - monoclínic). És un mineral molt similar a l'anterior, que es troba a la Punta de la Creu junt amb actinolita i magnetita. Augita ($(\text{Ca},\text{Na})(\text{Mg},\text{Fe},\text{Al})(\text{Si},\text{Al})_2\text{O}_6$ - monoclínic). Apareix en forma de petits cristalls de color negre als lampròfirs (camptonites) del Cap Rubí i de la Punta d'es Mut. Tremolita* ($\text{Ca}_2\text{Mg}_5(\text{Si}_4\text{O}_{11})_2(\text{OH})_2$ - monoclínic). S'ha observat a les roques metamòrfiques de l'Illa Negra. Actinolita ($\text{Ca}_2(\text{Mg},\text{Fe})_5(\text{Si}_4\text{O}_{11})_2(\text{OH})_2$ - monoclínic).

Quars. Exemplars provinents de Santa Coloma de Farners.

Constitueix masses fibroses a Ses Negres i a la Punta de la Creu. Hornblenda* ($(\text{Ca},\text{Na})_{2-3}(\text{Mg},\text{Fe},\text{Al})_5\text{Si}_6(\text{Si},\text{Al})_2\text{O}_{22}(\text{OH})_2$ - monoclínic). Es troba en els dics de composició lampròfica, presents a Aigua-Blava i a Fornells. Clorita ($(\text{Mg},\text{Fe})_3(\text{Si},\text{Al})_4\text{O}_{10}(\text{OH})_2 \cdot (\text{Mg},\text{Fe})_3(\text{OH})_6$ - monoclínic). És el mineral que dona el típic color verd a les fil.lites i pissarres de Begur. En forma de masses verdoses es localitza a Sa Nau Perduda. Moscovita (mica blanca) ($\text{KAl}_3\text{Si}_3\text{O}_{10}(\text{OH},\text{F})_2$ - monoclínic). Cristalls molt petits, sovint microscòpics, es troben en les roques metamòrfiques de Ses Negres i del Puig del mas Marquès. També apareixen en alguns leucogranits de les rodalies del mas Batllia i del mas d'en Llorç. Biotita (mica negra) ($\text{K}(\text{Mg},\text{Fe})_3(\text{Al},\text{Fe})\text{Si}_3\text{O}_{10}(\text{OH})_2$ - monoclínic). És un dels minerals essencials de les granodiorites i dels leucogranits de Begur, on apareix en forma de petits cristalls molt brillants de color negre. Glaucanita ($(\text{K},\text{Na})(\text{Fe},\text{AlMg})_2(\text{SiAl})_4\text{O}_{10}(\text{OH})_2$ - monoclínic). Es troba en els gresos terciaris de la Pineda d'en Frigolet (Esclanyà), en forma de puntets de color verd fosc. Ortosa (KAlSi_3O_8 - monoclínic). És un dels constituents essencials dels leucogranits i de les granodiorites. Hi ha cristalls grans i ben desenvolupats al mas Batllia, al mas d'en Llorç, al Puig de Ses Falugues i a Aigua Blava, en dics i nínxols pegmatítics. Albita (plagiòclasi) ($(\text{NaAlSi}_3\text{O}_8$ - triclínic). Si bé és un mineral que forma part de moltes roques ígnies i metamòrfiques, només es troba en cristalls macroscòpics al mas Batllia. Altres minerals del grup de les plagiòclasis que han estat determinats a Begur són l'oligòclasi, present als granits i a les granodiorites; i la labradorita, detectada en els lampròfirs de la Punta d'es Mut. Caolinita (mineral del grup de les argiles) ($\text{Al}_2(\text{Si}_2\text{O}_5)(\text{OH})_4$ - triclínic). Es troba a l'interior de nínxols pegmatítics a Aigua Blava. Quars (SiO_2 - romboèdric). És un mineral essencial de moltes roques metamòrfiques i ígnies, que arriba a formar dics de gruix mètric, com a la Bordeta, a la Calera i a Esclanyà. Apareix molt ben cristallitzat en nínxols i dics pegmatítics al mas Batllia i a Aigua Blava.

Carles Roqué i Pau
Unitat de Geologia de la
Universitat de Girona